

Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.

Purkyňova 2, č.p. 2933, 695 11 Hodonín
e-mail: vak@vak-hod.cz, <http://www.vak-hod.cz>
tel.: 518 305 911, fax: 518 351 221

Pitná voda pro váš domov,
čistá voda pro přírodu...

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 PRAHA - VRŠOVICE

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE	NAŠE ZNAČKA	VYŘIZUJE / LINKA	HODONÍN
68244/ENV/13 ze dne 15.10.2013	2/ŠKI/2013/4045	Ing.Martina Škodáková/85	22.11.2013

„Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2“ posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění – vyjádření k dokumentaci

Oznamovatel: František Jampílek, Na Pruhu 335, 250 89 Lázně Toušeň, IČO 49495950
Zpracovatelka dokumentace: Ing.Pavla Žídková, Opava, v září 2013

Dne 18.11.2013 zjistila naše společnost, že v informačním systému EIA byla zveřejněna dokumentace k posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, záměru „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu 2“. Posuzování tohoto záměru v podstatě probíhá potřeť. Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. jakožto správce a provozovatel jímacího území Bzenec – Komplex **opět nejsou** uvedeny jako záměrem dotčený subjekt, což s ohledem na to, že právě kolize záměru s jímacím územím je stěžejním bodem posuzování záměru od samotného začátku v r. 2006, je přinejmenším podivné.

Obsah záměru:

Jedná se o odstranění krycí vrstvy povodňových hlín a povrchovou těžbu štěrkopísku. Původní záměr uvažoval s těžbou o mocnosti 25 m na ploše cca 30 ha v celkovém objemu 6 791 tis. m³ – navržený dobývací prostor a 6 000 tis. m³ těžitelných zásob, a to nejprve v objemu 400 tis. t/rok (1.kolo), následně pak 350 tis. t/rok (2.kolo). Nově navrhovaná varianta – 3.kolo - počítá s roční těžbou 200 tis t/rok s tím, že navržený dobývací prostor je uvažován o objemu 3 071,5 tis. m³ a vytěžitelné zásoby štěrkopísku 2 430 tis. m³. (Oznamovatel však zcela jistě do budoucna uvažuje s těžbou v původně plánovaném rozsahu, ke zmenšení rozsahu v procesu posuzování došlo pouze z důvodu představy snazší průchodnosti a také toho, že nelze posuzovat záměry s dobou trvání 40 – 50 let (což byla původně plánovaná doba těžby).) Štěrkovna má být situována v k.ú. Uherský Ostroh, těsně u hranic s obcemi Moravský Písek a Veselí nad Moravou.

Základní údaje - záměr je posuzován prakticky potřeť, krátké shrnutí:

1.kolo

- V prvním kole byl záměr (pod názvem „UHERSKÝ OSTROH - Těžba a úprava štěrkopísku v množství 400 tis. t/rok“) posuzován podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí v roce 2007, resp. 2006.
- Řízení bylo vedeno krajským úřadem Zlínského kraje.
- K dané věci byla vydána celá řada negativních stanovisek dotčených orgánů a dalších subjektů.
- K předmětné záležitosti byl zpracován také posudek podle §9 zákona č. 100/2001 Sb. (zpracovatel – RNDr. Ivo Staněk v 02/2007), který závěrem úřadu doporučil vydat nesouhlasné stanovisko.
- Projednávání záměru pak bylo na základě žádosti oznamovatele ukončeno (03/2007).

2.kolo

- V druhém kole byl záměr (pod názvem Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu" posuzován podle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí v letech 2008 - 2012.
- Řízení bylo vedeno MŽP OVSS VIII v Olomouci.
- K dané věci byla opět vydána celá řada negativních stanovisek dotčených orgánů a dalších subjektů.
- K předmětné záležitosti byl zpracován posudek podle §9 zákona č. 100/2001 Sb. (zpracovatel – Ing.Václav Obluk v 05/2011), který závěrem úřadu doporučil vydat souhlasné stanovisko, a to s 69 podmínkami.

Velmi překvapujícím byl mj. obsah druhého odstavce posudku na str. 10, kde je uvedeno: „Pokud jde o formální (právní) stránku, **soulad záměru s příslušnými právními předpisy musí být předmětem následných řízení k povolení záměru** (obdobně jako v případě souladu s územně plánovací dokumentací). V rámci posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb. se s ohledem na obdržená vyjádření uvádí, že se především jedná o záležitosti týkající se souladu záměru se zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů...". V rámci posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb. tedy není řešen soulad s platnou legislativou?!

- Dne 10.8.2011 proběhlo veřejné projednání posudku a dokumentace.
- K následnému vydání stanoviska dle požadavku platné legislativy nedošlo.
- Dopisem ze dne 27.3.2012 MŽP OVS VIII sdělilo naší společnosti, že MŽP uzavřelo smlouvu s Hydrogeologickou společností, s.r.o., Praha 5 – Zbraslav, o vypracování nezávislého hydrogeologického posouzení závěrečné zprávy společnosti Aquatest a.s. „Vyhodnocení velikosti a významnosti vlivů záměru na podzemní a povrchovou vodu“ (Praha/Olomouc, březen 2010), které jsou přílohou dokumentace vlivů záměru „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu“ na životní prostředí, zpracované podle § 8 odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v pl. znění v souvislosti s námitkami vůči této zprávě obsaženými v hydrogeologických posudcích Ing.Vacka, AQUA-GEA Holešov (únor 2008 a březen 2009) a RNDr. Milana Kašpárka (znalecký posudek), Zlín, prosinec 2010.
- Posudek Hydrogeologické společnosti, s.r.o., zpracovaný v dubnu 2012 závěrem konstatoval, že za současného stavu dokumentace a její přílohy nelze nezpochybnitelně posoudit všechny vlivy záměru „Těžba a úprava štěrkopísku v Uherském Ostrohu“ v bodech c/, f/, g/, h/, i/, s tím, že pod proces posuzování vlivů na životní prostředí spadá hodnocení v bodu j/ pouze částečně.
- Projednávání záměru pak bylo na základě žádosti oznamovatele již podruhé ukončeno (08/1012).

3.kolo

- Nyní předkládaná dokumentace (zpracovatel Ing. Pavla Žídková v 09/2013) obsahuje v podstatě naprosto stejný záměr, změny (zmenšení rozsahu) je nutno považovat za kosmetické úpravy, které neřeší zásadní otázku, a to umístění záměru.
- Naše nesouhlasné stanovisko je tedy velmi podobné stanoviskům, která byla vydána v obou předchozích kolech.

S výše uvedeným záměrem nesouhlasíme z těchto důvodů:

- **PHO**

Předmětné ložisko štěrkopísku se nachází v ochranném pásmu vodního zdroje „Bzenec – komplex“, (navíc v těsné blízkosti samotných odběrných objektů), což je nejvýznamnější zdroj podzemní vody v regionu jižní Moravy, využívaný k hromadnému zásobování obyvatelstva okresu Hodonín (cca 130 000 spotřebitelů) s tím, že v současné době je připravována nová investice – napojení několika obcí Horňácka na veřejný vodovod. Tento projekt, který je jako součást PRVKÚC jednou z priorit Jm kraje, zajistí napojení dalších více než 10 000 obyvatel na veřejný vodovod. Tento zdroj, společně s úpravnou vody Bzenec – Přívoz (ta byla v nedávném období zrekonstruovaná mj. také s příspěvím

finančních prostředků z Fondu soudržnosti EU) má strategický význam také v rámci celého Jihomoravského kraje. Zásobování obyvatelstva je prováděno s vysokou spolehlivostí.

Naše společnost je správcem a provozovatelem tohoto jímacího území i ochranného pásma. Ochranné pásmo bylo vyhlášeno rozhodnutím ONV Hodonín, OVLHZ dne 1.3.1989 pod č.j.: Vod-1299-1985/1989/Ku-235 za účelem ochrany vydatnosti a jakosti tohoto vodního zdroje. (V souladu s § 30, odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění, slouží ochranná pásma II. stupně k eliminaci již jen ohrožení vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti vodního zdroje.)

- **Přednostní využití podzemních vod pro zásobení obyvatelstva pitnou vodou**

V § 29, odst. 1 zák. č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění, je uvedeno, že zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem. V případě realizace těžby by tento paragraf byl porušen. Následná realizace odst. 2 téhož paragrafu (náhrada škody, zajištění náhradního zásobování) by s ohledem na významnost a rozsah prameniště nebyla vůbec možná. Z dokumentace vyplývá, že náročnost otázky zásobení 130 000 obyvatel pitnou vodou nebyla ze strany oznamovatele ani zpracovatele naprosto pochopena.

- **Aktivní zóna záplavového území**

Ložisko se nachází v aktivní zóně (dokumentace mylně uvádí, že se nejedná o aktivní zónu) záplavového území řeky Moravy, kde jsou předmětné aktivity zakázány (viz § 67 zák. č. 254/2001 Sb., v platném znění)

- **CHOPAV**

Ložisko se nachází v Chráněné oblasti přirozené akumulace vod – Kvartér řeky Moravy (CHOPAV) – vyhlášené vládním nařízením č. 85/1981 Sb., kde je těžba nerostů povrchovým způsobem nebo provádění jiných zemních prací, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod zakázána (viz § 28 zák. č. 254/2001 Sb., v platném znění)

- Zpracovatelkou dokumentace nabízené řešení – následné využití vody z jezera vzniklého těžbou štěrkopísků k vodohospodářským účelům pro závlahy zemědělské společnosti - je zcela účelové, s jasnou snahou „vypořádat se“ s omezeními těžby v území CHOPAV. Navrhované řešení je protizákonné.

Otázku „následného vodohospodářského využití“ vytěženého území považujeme za nezbytné rozvést. Platná legislativa (NV č. 85/1981 Sb.) obnažování souvislé vodní hladiny těžbou štěrku, písků a štěrkopísků v CHOPAV zakazuje, pokud nebude časový postup a technologie těžby přizpůsobeny možnostem následného vodohospodářského využití prostoru ložiska.

To znamená, že na samém počátku by měla být poptávka po vodohospodářském díle (jehož realizace by byla v souladu s platnou legislativou). Jelikož se jedná o vodohospodářsky chráněnou oblast – CHOPAV - musí se jednat o vodohospodářské dílo, na němž je veřejný zájem. Následná těžba je vlastně cestou k naplnění veřejného zájmu, tj. novému vodohospodářskému dílu. Rozsah těžby, časový postup těžby a zvolená technologie musí být přizpůsobena potřebám nově vznikajícího vodního díla.

V tomto případě je celá záležitost postavena naprosto obráceně. Cílem je vytěžit surovinu. Je naprosto zjevné, že úvahy o následném vodohospodářském využití pro závlahy jsou zcela účelové, poněvadž v tomto případě neexistuje žádná skutečná poptávka po vybudování vodohospodářského díla v předmětném území, které je již navíc od roku 1978 vodohospodářsky intenzivně využíváno. A už vůbec ne vodohospodářského díla, na němž by byl veřejný zájem. Dopis společnosti Ostrožsko, a.s. ze dne 4.2.2011, který je přílohou č. 9 dokumentace skutečně nelze považovat za důkaz veřejného zájmu.

Ve druhém kole posuzování bylo jako následné vodohospodářské využití uváděno „vodárenské využití jezera“, v prvním kole se jednalo o „využití pro rybolov“.

- **Další skutečnosti**

- Přírodní zdroje v předmětném území jsou plně využity – viz doplněk HG posudku – Ing.Vacek z 03/2009 a také nový posudek z 11/2013.
- Celé zájmové území bylo již v minulosti předmětem rozsáhlých hydrogeologických průzkumů včetně velmi podrobného matematického modelování proudění podzemních vod a provedení poloprovozních čerpacích zkoušek. Výsledky těchto prací byly završeny potvrzením nejvyšší státní autoritou KKZ (Komisí pro klasifikaci zásob). Z výsledků těchto provedených průzkumů, které jsou autorům dokumentace záměru známy (viz přehled použitých pramenů v dokumentaci) jednoznačně vyplývá, že prostor zamýšlený pro otevření jezera štěrkovny se nalézá v prostoru, kde jsou podzemní vody využívány jímacím územím Bzenec - Komplex. Na této skutečnosti se novým modelem evidentně nemůže nic změnit.
- Předmětná těžba a úprava štěrkopísku by nepochybně negativně ovlivnila režim a jakost podzemních vod ve vodohospodářsky chráněném území (a to jak v průběhu, tak také po ukončení těžby), což je v případě nejvýznamnějšího vodního zdroje pitné vody naprosto nepřijatelné.
- **Na zachování co nejkvalitnějšího zdroje pitné vody je nutno pohlížet i z dlouhodobého hlediska dalších generací. Je nutno si uvědomit, že kvalitní surová voda je jednou z nejcennějších, nenahraditelných surovin.**
- Realizace štěrkovny je pro naši společnost naprosto nepřijatelná (otevření hladiny podzemních vod znamená odstranění přirozeného půdního filtru – ochranného krytu, z čehož pak plyne větší zranitelnost celého území jako zásobárny kvalitní podzemní vody. Máme na mysli vlivy přírodní, antropogenní, současné i budoucí, neúmyslné i úmyslné. V současné době je nutno např. také zohlednit celou řadu přírodních katastrof, ke kterým došlo napříč celým světem. Žádný posudek nedokáže předpovědět, k čemu může v následujících obdobích (a máme na mysli i následující staletí,...) v daném území dojít a není tedy schopen posoudit skutečná rizika pro prameniště.
- Otevřená hladina v těsné blízkosti prameniště by přinesla rizika, která jsou nepřijatelná. A to i v potencionální podobě.
- Z poslední doby jsou dobře známé globální hrozby radioaktivních spadů například z oblasti Fukušimy nebo Černobylu a nelze vyloučit ani podobné havárie z celé řady bližších zdrojů. Může se však jednat i o spady nebezpečných chemických látek uniklých při haváriích skladů, továren nebo přepravních kapacit.
- Kromě globálních hrozeb se jednoznačně zhorší ochrana podzemních vod při povodních, kdy do otevřené hladiny podzemních vod mohou být vynášeny nebezpečné chemické i biologické látky vyplavené z řady zdrojů, které se v hustě urbanizované krajině morální nivy nacházejí.
- V neposlední řadě dojde i k negativní změně kvality podzemní vody na biologicky oživenou povrchovou vodu, o jejímž složení nelze do budoucna stovek let spekulovat z poznatků pár desetiletí starého vybraného neproblémového štěrковиště. Jsou i jiná štěrковиště, problémová. Varovným a nedalekým případem právě v nivě Moravy je zánik jímacího území Kněžpole (dříve 100 l/s) pro dosud nevysvětlený a nezvládnutelný kolaps kvality podzemní jímané vody. Jedinou významnou změnou přírodních podmínek je v okolí rozšiřující se těžba štěrků.

Shrnutí – závěr:

S uvedeným záměrem nesouhlasíme, neboť je v rozporu s platnými právními předpisy, vydaným rozhodnutím o stanovení ochranného pásma a následně i veřejným zájmem, kterým zásobení obyvatelstva kvalitní pitnou vodou bezesporu je (oproti soukromému zájmu těžít finančně zajímavou surovinu). Opětovně snahy investora prosadit své zájmy za každou cenu považujeme z těchto důvodů za naprosto nepřijatelné.

Otázka na konec:

Jak uváděl posudek Ing. Obluka z r. 2012 - v rámci posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb. tedy není řešen soulad s platnou legislativou.

Naskýtá se otázka, zda by nebylo vhodné posuzovat záměry v obráceném pořadí. Nejprve jejich soulad s platnou legislativou, poté teprve jejich konkrétní možné vlivy na ŽP. Při současně praktikovaném pořadí investor vynaloží nemalé finanční prostředky na zpracování velmi obsáhlých dokumentací, které samozřejmě vždy podpoří realizaci záměru (a které soulad s platnou legislativou neřeší) a následně je pak, s odkazem na vynaložené prostředky, vynucováno porušení právních předpisů.

Na podporu našeho stanoviska přikládáme posudky zpracované autorizovaným hydrogeologem, Ing. Zdeňkem Vackem, a to pro úplnost i z r. 2008 a 2009 a zejména aktuálně zpracovaný posudek z listopadu 2013.

S pozdravem

**Vodovody a kanalizace
Hodonín, a. s.**
Purkyňova 2, č.p. 2923
395 01, Hodonín

RNDr. Pavel Koubek, CSc.
Ředitel a.s.

Příloha: Posudek Ing. Zdeňka Vacka 3x - z r. 2008, 2009 a 2013

